

TEGENGAS!

Plan voor de oprichting van een solidariteitsfonds en hoe dit te betalen

1. Aanleiding

Het kabinet Rutte bezuinigt. Gehandicapten, mensen werkzaam in de sociale werkvoorziening, mensen die een beroep moeten doen op de jeugdzorg of maatschappelijke ondersteuning en huurders houden hun hart vast. Als de plannen van het kabinet Rutte worden uitgevoerd zullen dit de groepen zijn die het hardst worden getroffen.

De SP vindt de keuzes van het kabinet Rutte onaanvaardbaar en voert de strijd aan om deze onmenselijke maatregelen van tafel te krijgen. Bezuinigen kan ook op een sociale manier. Door een bijdrage te vragen van de banken, geen straaljagers te kopen en de villasubsidie aan banden te leggen.

Terwijl de acties nog in volle gang zijn, is SP Utrecht van mening dat de gemeente er rekening mee moet houden dat verschillende bezuinigingen van het kabinet doorgevoerd zullen worden. De gemeente moet er op voorbereid zijn om de klappen van Rutte voor háár inwoners op te vangen. De gemeente moet verantwoordelijkheid nemen voor een sociaal Utrecht.

SP Utrecht wil een Solidariteitsfonds oprichten en doet in dit stuk een voorstel hoe hiervoor structureel ruim 9 miljoen per jaar vrijgemaakt kan worden. Tegelijk kunnen de lokale belastingen voor een gemiddeld huishouden worden verlaagd.

2. Waar blijft het college?

In 2009 kwam de gemeente in problemen geraakte projectontwikkelaars tegemoet met een stimuleringsfonds van €20 miljoen. Maar voor de gewone mensen doet ze niets. De gemeente weigert niet alleen rekening te houden met de klappen van Rutte. Het college doet er nog een schep bovenop en bezuinigt ook nog eens structureel €1,5 miljoen op de maatschappelijke ondersteuning (zoals de huishulp en hulpmiddelen) en €300.000 op het vervoer van leerlingen van het speciaal onderwijs.

De gemeente weigert te bezuinigen op prestigeprojecten zoals de Bieb++, de Schouwburg XL en de doelloze ambitie om culturele hoofdstad te worden. Hierdoor kan ze geen geld vrijmaken voor de instelling van een Solidariteitsfonds, wat juist nu nodig is om tegengas te geven tegen de plannen uit den Haag.

Maar ook zonder te bezuinigen op de prestigeprojecten is de instelling van een Solidariteitsfonds mogelijk. Dit kan door een hervorming van de lokale belastingen.

3. Hoge lokale belastingen in Utrecht, waar ligt nu de rekening?

In 2001 was de gemeente Utrecht, van alle grote gemeenten, één van de goedkoopste om in te wonen¹. Tien jaar later is het precies andersom². Om te begrijpen waardoor dit is gekomen is het nodig naar de ontwikkeling van de verschillende lokale belastingen te kijken.

Veel mensen denken bij de lokale belastingen vooral aan de onroerendezaakbelasting (OZB). De hoogte van deze belasting wordt bepaald naar de waarde van je huis. De afgelopen tien jaar zijn de huizenprijzen flink omhoog gegaan. In Utrecht van gemiddeld € 131.000 in 2001 naar € 245.000 in 2011. Tegelijkertijd is het tarief flink gedaald, van 0,1352% in 2001 naar 0,0932% in 2011. Afgezien van de inflatie is de OZB in 2011 daardoor nog op hetzelfde niveau als in 2001.

Ondanks dat de OZB gelijk gebleven is, zijn de lokale belastingen wel gestegen. Andere belastingen zijn namelijk wel extreem verhoogd: de afvalstoffenheffing is tussen 2001 en 2011 met 138% gestegen, de rioolheffing met 76%. Deze enorme verhogingen komen vooral doordat er steeds meer kosten, die eerst uit de algemene middelen werden betaald, uit deze belastingen worden betaald.

Aangezien de afvalstoffenheffing en de rioolheffing vaste bedragen zijn, zijn ze een veel groter deel van de lokale belasting voor een eigenaar van een klein of middelgroot huis.

Kortom: de gemeente Utrecht had in 2001 nog relatief lage lokale belastingen. Tien jaar later zijn de lokale belastingen veel hoger, waarbij de rekening onevenredig zwaar bij huurders en eigenaren van kleine en middelgrote woningen is neergelegd.

4. Voorstel SP voor financiering solidariteitsfonds

Als je de oorzaak weet van hoge lokale belastingen, weet je ook hoe je ze voor de meeste mensen kan verlagen. Toen de OZB met € 4 miljoen verlaagd werd in 2010, kwam de helft van dit geld terecht bij maar 20% van de woningbezitters. Deze belastingverlaging had daardoor nauwelijks effect op de hoge lokale belastingen voor de meeste mensen. Daarom voert de gemeente Utrecht nog steeds de ranglijst aan voor grote gemeenten met hoge lokale belastingen.

Een echte belastingverlaging, waar de meeste mensen van profiteren, kun je alleen krijgen door de afvalstoffenheffing flink te verlagen. Dat is de kern van de belastinghervorming die de SP voorstelt: het compleet afschaffen van de afvalstoffenheffing.

Daar staat dan tegenover dat de OZB voor eigenaren van woningen verhoogd wordt naar 0,1697% en de OZB voor eigenaren van bedrijfsruimten naar 0,5492%. De OZB voor gebruikers van bedrijfsruimten wordt ook afgeschaft. (De OZB voor gebruikers van woningen is in 2006 al afgeschaft, gebruikers van bedrijfsruimten profiteren zo ook van de SP-belastinghervorming)

Ook de honden-, toeristen- en precariobelasting kan worden afgeschaft. De opbrengst van deze belastingen gaat voor een groot deel op aan kosten die de gemeente maakt om deze belastingen te heffen. Meer dan € 400.000 gaat op aan bureaucratie.

Behalve dat de meeste mensen er op vooruitgaan, levert dit plan ook nog eens de gemeente ruim € 9 miljoen extra op per jaar. Dit geld kan in het Solidariteitsfonds worden gestopt.

---

¹ <http://www.coelo.nl/rapporten/BOGG2002.pdf>

² <http://www.coelo.nl/rapporten/kbgg2011.pdf>

5. Wie profiteert van de belastinghervorming van de SP, en wie niet?

Naast het belangrijkste doel, jaarlijks ruim € 9 miljoen voor het Solidariteitsfonds, is het neveneffect dat de meeste Utrechtse huishoudens minder belasting hoeven te betalen.

Huurders die geen recht hebben op kwijtschelding van de lokale belastingen profiteren het meest, ruim €260 per jaar. Daar staat tegenover dat minister Donner de huren enorm wil laten stijgen. Met de belastinghervorming zorgen we er voor dat de gemeente Utrecht dit dreigende leed een beetje verzacht.

De meeste eigenaren van woningen profiteren ook van de SP-belastinghervorming, alle huishoudens met een woning van minder dan € 350.000 zien hun lokale belastingaanslag dalen. Gemiddeld dalen de lokale belastingen per huishouden met € 80. Utrecht wordt hiermee een stuk goedkoper om in te wonen. In de lijst van de 35 grootste gemeenten stijgt de gemeente Utrecht, als gevolg van deze hervorming, van de 28^e naar de 11^e plek. De stad komt daarmee weer in de bovenste helft van het rijtje van goedkopere gemeenten.

Gebruikers van bedrijfsruimten zullen ook profiteren van de belastinghervorming van de SP en worden voor de lokale belastingen hetzelfde behandeld als gebruikers van woningen.

Alleen de eigenaren van dure woningen en bedrijfsruimten profiteren niet van de belastinghervorming.

Van alle woningen in Utrecht is maar 14% duurder³ dan €350.000. Van deze woningen heeft meer dan de helft een waarde van minder dan €450.000. De belastingverhoging om een Solidariteitsfonds te kunnen inrichten is voor deze groep beperkt. De belasting stijgt voor deze groep met een maximum van € 75 per jaar.

Deze bedragen moeten in perspectief worden gezien. De overheid vraagt van mensen ook voor andere zaken een financiële bijdrage. Gehandicapten, chronisch zieken en ouderen betalen bijvoorbeeld een eigen bijdrage voor hulpmiddelen van minimaal €230 per jaar, zelfs met een bijstandsuitkering. Dit bedrag kan oplopen tot €485 als mensen een bruto jaarinkomen hebben van €24.400 (74% van het modale inkomen).

In het belastingplan vraagt de SP deze bedragen niet van gehandicapten, chronisch zieken en ouderen. In plaats daarvan wordt hetzelfde bedrag gevraagd van inwoners die het wel breed hebben. In het plan is de belastingverhoging €230 per jaar voor een eigenaar met woning van €660.000. Dit bedrag hoeft dan niet langer gevraagd te worden van gehandicapte in de bijstand. Voor woningen van € 1 miljoen is de verhoging € 485 per jaar. Met als gevolg dat een oudere met een klein pensioen ditzelfde bedrag niet hoeft te betalen voor de hulp die ze nodig hebben. De groep mensen die te maken krijgen met belastingverhoging is klein. Minder dan 2% van de woningen in Utrecht is duurder dan €660.000, minder dan een half procent is duurder dan €1 miljoen.

---

³ Zie CBS: <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=70082ned&D1=1-3&D2=1-11&D3=620&D4=I&HDR=T&STB=G3,G1,G2&VW=T>